

TOLLETATEN

Høringsnotat

Forslag til endringer i vareførselsforskriften § 4-7-4 om vilkårene for prosedyren innenlands bearbeiding av industrivarer gjeldende for CBAM-varer

Innholdsfortegnelse

1 Innledning	3
2 Bakgrunn og problemstilling	3
3 Gjeldende rett.....	4
3.1 Vareførselsloven § 4-7	4
3.2 Bakgrunnen for vilkåret om utenlandsk eierskap	5
3.3 Den reviderte Kyoto-konvensjonen	5
4 Vurdering og forslag.....	6
5 Økonomiske og administrative konsekvenser	6
6 Forslag til endring i vareførselsforskriften	7

1 Innledning

I dette høringsnotatet redegjør Tolletaten for forslag til endring i forskrift 27. oktober 2022 nr. 1901 om inn- og utførsel av varer (vareførselsforskriften) § 4-7-4, som angir vilkår for tollprosedyren innenlands bearbeiding av industrivarer etter lov 11. mars 2022 nr. 9 om inn- og utførsel av varer (vareførselsloven) § 4-7.

Tolletaten foreslår å endre vareførselsforskriften § 4-7-4 slik at vilkåret om at varens eier er «bosatt eller hjemmehørende i utlandet» (såkalt utenlandsk eierskap) for industrivarer som underlegges tollprosedyren innenlands bearbeiding i Norge ikke gjelder for varer som omfattes av CBAM-regelverket.

2 Bakgrunn og problemstilling

Forordning (EU) 2023/956 av 10. mai 2023 om innføring av mekanisme for justering karbonpris (CBAM-forordningen) dreier seg om å prise utslipp av klimagasser fra produksjonen av bestemte varer som importeres fra land utenfor EØS-området til EUs tollområde eller bringes til et EU-lands kontinentalsokkel eller økonomiske sone som er tilstøtende til EUs tollområde. Forordningen trådte i kraft 1. januar 2026.

Klima- og miljødepartementet sendte 24. oktober 2025 regjeringens forslag til ny lov om justering av karbonpris ved import av varer til EØS (CBAM-loven) på høring. Lovforslaget har som formål å gjennomføre forordning (EU) 2023/956 i norsk rett. Den skal samtidig etablere nødvendige hjemler for forvaltning av forordningen i forskrift, samt gjennomføre forventede underliggende rettsakter i forskrift, når disse innlemmes i EØS-avtalen.

I høringsnotatet om CBAM-loven punkt 9.2 vises det til at den norske tollprosedyren for innenlands bearbeiding av industrivarer har avvikende krav fra tilsvarende tollprosedyre i EUs tollkodeks¹ artikkel 256 som benyttes i CBAM-forordningen. Det uttales at Klima- og miljødepartementet og Finansdepartementet ser nærmere på problemstillingen.

Anvendelsesområdet for CBAM er *import* av varegruppene sement, elektrisitet, gjødsel, jern og stål, aluminium og hydrogen, samt bearbeidede produkter som stammer fra disse varegruppene som følge av å ha vært underlagt en *inngående bearbeidingsprosedyre*, jf. CBAM-forordningen artikkel 2 nr. 1. Med «import» skal det i Norge forstås varer som underlegges prosedyren overgang til fri disponering etter vareførselsloven § 4-1. Denne prosedyren innebærer at varer innføres for fri omsetning, bruk eller forbruk i Norge. Med en «inngående bearbeidingsprosedyre» menes for norske forhold prosedyren innenlands bearbeiding av industrivarer etter vareførselsloven § 4-7.

For at en industrivare skal kunne innføres midlertidig til bearbeiding i Norge, kreves det blant annet at varens eier er «bosatt eller hjemmehørende i utlandet» (såkalt utenlandsk eierskap), jf. vareførselsloven § 4-7 første ledd bokstav c. Ved bruk av prosedyren innenlands bearbeiding av industrivarer beregnes ikke tollavgift eller andre innførselsavgifter, jf. § 4-7 annet ledd. Dersom varen eies av virksomhet etablert i Norge, må varen underlegges prosedyren overgang til fri disponering og ilegges ordinære innførselsavgifter.

¹ Europaparlamentets og Rådets forordning (EU) 952/2013 av 9. oktober 2013 om Union Customs Code (UCC)

Tilsvarende krav om utenlandsk eierskap stilles ikke i EUs tollkodeks artikkel 256 om inngående bearbeiding som CBAM-forordningen artikkel 2 nr. 1 viser til. I utkastet til EØS-komiteens beslutning legges det opp til at reglene i EØS/EFTA-statene skal samsvare med reglene det vises til i CBAM-forordningen. For å sikre at EØS-rettslige forpliktelser følges opp er det vurdert at det er behov for endring i norsk vareførselsregelverk. Uten en tilpasning måtte aktører etablert i Norge kjøpe og levere CBAM-sertifikater for midlertidig innførsel av varer som skal bearbeides i Norge for å gjenutføres – samtidig som at aktører etablert i EU vil slippe å levere CBAM-sertifikater for inngående bearbeiding i EUs tollområde.

Ettersom EU ikke stiller krav om utenlandsk eierskap for varer som innføres til EU for inngående bearbeiding, må det samme gjelde for aktører hjemmehørende i Norge. Dette sikrer også at norsk næringsliv ikke settes i en dårligere konkurransesituasjon enn aktører hjemmehørende i EU.

3 Gjeldende rett

3.1 Vareførselsloven § 4-7

Vareførselsloven har bestemmelser om innenlands bearbeiding i § 4-7 (industrivarer) og i § 4-8 (landbruksvarer). For CBAM-varer er kun bestemmelsen i § 4-7 aktuell.

Det følger av vareførselsloven § 4-7 første ledd at varer som skal «innføres for bearbeiding eller reparasjon i tollområdet» for deretter å skulle gjenutføres til utlandet, kan underlegges prosedyren innenlands bearbeiding av industrivarer dersom visse vilkår i bokstav a til c er oppfylt. Ved bruk av denne prosedyren beregnes ikke tollavgift eller andre innførselsavgifter, jf. annet ledd. Tollområdet er det norske fastlandet og territorialfarvannet, men ikke Svalbard, Jan Mayen og Norges biland, jf. vareførselsloven § 1-2 annet ledd.

Etter bokstav a må «den opprinnelige varen» kunne «identifiseres i det bearbeidede produktet». Dette er et vilkår om identifikasjon. Vilkåret er oppfylt selv om varen ikke kan gjenkjennes, så lenge det kan påvises at det er den samme varen som gjenutføres. Det er med andre ord tilstrekkelig å sannsynliggjøre at det er samme vare. Kravet kan derfor oppfylles ved at det regnskapsmessig påvises at det er de samme mengder og volum som er gjenutført når det tas hensyn til bearbeidingen som har foregått.

Etter bokstav b må varen «gjenutføres innen ett år etter innførselen». Tollmyndighetene kan etter søknad forlenge gjenutførselsfristen med inntil ett år av gangen, jf. vareførselsforskriften § 4-7-3. I stedet for å gjenutføre varen, kan tollmyndighetene godkjenne at varen destrueres under kontroll av eller etter avtale med tollmyndighetene. Den deklarasjonspliktige må bære kostnadene ved destruksjonen, jf. vareførselsforskriften § 4-7-5.

Etter bokstav c er det et krav at «eieren av varen er bosatt eller hjemmehørende i utlandet». Prosedyren innenlands bearbeiding er ment for varer som innføres for en midlertidig periode, der eierskapet ikke endres av at varen bearbeides i norsk tollområde. Dersom varen – mens den er under prosedyren innenlands bearbeiding – får norsk eier, skal varen underlegges en annen prosedyre, jf. vareførselsloven § 3-6, som sier at den «som vil disponere over en vare på annen måte enn prosedyren den er deklarerert for, må deklare varen på nytt etter § 3-2».

Etter vareførselsloven § 4-7 tredje ledd annet punktum kan det gis forskrift om unntak fra vilkårene i første ledd. Det er i vareførselsforskriften § 4-7-4 gitt unntak fra kravet om at eieren av varen må være bosatt eller hjemmehørende i utlandet «dersom varen tilhører norsk skip i utenriks fart, eller varen gjenutføres til bruk i forbindelse med utforskning og utnyttelse av undersjøiske naturforekomster i havområder utenfor tollområdet».

3.2 Bakgrunnen for vilkåret om utenlandsk eierskap

Dagens bestemmelse og vilkårene om innenlands bearbeiding av industrivarer baserer seg på tolloven av 2007² § 6-3, jf. Prop. 237 L (2020-2021) side 53. Tolloven § 6-3 er igjen en videreføring av tidligere gjeldende tolltariffens innledende bestemmelser § 14 nr. 10, jf. Ot.prp. nr. 58 (2006-2007) side 62.

Vilkåret om utenlandsk eierskap i tolltariffens innledende bestemmelser § 14 andre ledd ble vedtatt i 1990, jf. St.prp. nr. 1 (1989-1990) side 7-8. Bakgrunnen var internasjonale avtaler som Norge har forpliktet seg til. I konvensjonen om vareprøver og reklamemateriell³, ratifisert av Norge 1. oktober 1954, er det et vilkår at varen skal eies av en utenlandsk virksomhet.

I 1977 aksepterte Norge et vedlegg til Kyoto-konvensjonen⁴ med reservasjon om utenlandsk eierskap for varer som midlertidig innføres for bearbeiding i tollområdet. Reservasjonen ble gjennomført i norsk rett ved tolltariffens innledende bestemmelser § 14 nr. 10, og vilkåret om utenlandsk eierskap inntatt i et nytt andre ledd til tolltariffens innledende bestemmelser § 14.

Det er i vareførselsforskriften § 4-7-4 gitt to unntak fra vilkåret om utenlandsk eierskap. Det første unntaket gjelder varer som tilhører norske skip i utenriks fart. Begrunnelsen var at vilkåret om utenlandsk eier kunne få store konsekvenser når det innføres varer til reparasjon fra norske skip i utenriks fart. Omfanget av varer som tilhørte norske skip gjorde det urimelig å kreve fortolling på ordinær måte, jf. St.prp. nr. 1 (1989-1990) side 9. Det andre unntaket i gjelder varer «som gjenutføres til bruk i forbindelse med utforskning og utnyttelse av undersjøiske naturforekomster i havområder utenfor tollområdet». Denne endringen ble gjort i 2001, jf. St.prp. nr.1 om skatte- avgifts- og tollvedtak (2001-2002) side 78 og 118.

3.3 Den reviderte Kyoto-konvensjonen

Kyoto-konvensjonen av 1973 ble endret ved den reviderte Kyoto-konvensjonen⁵ i 1999, og ratifisert av Norge i 2006. Vedlegg F til den reviderte konvensjonen dreier seg om innenlands bearbeiding, og inneholder i dag ikke et krav om at eieren av varen må være hjemmehørende i utlandet.

Norge er etter ratifiseringen av den reviderte Kyoto-konvensjonen ikke lengre folkerettslig forpliktet til å opprettholde et vilkår om utenlandsk eierskap ved innenlands bearbeiding av enhver vare som innføres til det norske tollområdet.

² Lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven)

³ Internasjonal overenskomst om importlettelse for vareprøver og reklamemateriell, 7. november 1952, artikkel IV

⁴ Internasjonal konvensjon om forenkling og harmonisering av tollprosedyrer, 18. mai 1973

⁵ Endringsprotokoll til Den internasjonale konvensjon om forenkling og harmonisering av tollprosedyrer, 26. juni 1999

4 Vurdering og forslag

Ved innlemmelse av CBAM-forordningen i EØS-avtalen forpliktes Norge til å gjennomføre CBAM-forordningen i norsk rett. I utkastet til EØS-komiteens beslutning legges det opp til at reglene i EØS/EFTA-statene skal samsvare med reglene det vises til i CBAM-forordningen. For å etterleve EØS-rettslige forpliktelser er det vurdert at det er behov for endring i norsk vareførselsregelverk, ved å tilpasse til regelverket i EUs tollkodeks.

Ettersom EUs tollkodeks ikke stiller krav om utenlandsk eierskap for varer som innføres til EU for inngående bearbeiding, må det samme gjelde for varer som innføres til Norge.

Ved å ha samme vilkår for samme tollprosedyre for CBAM-varer sikres like konkurransevilkår for aktører hjemmehørende i Norge og EU. Norsk næringsliv kan innrette seg etter CBAM-regelverket, uten å risikere å tape markedsandeler eller måtte flytte virksomhet til EU

Tolletaten foreslår at vareførselsforskriften § 4-7-4 endres slik at vilkåret om at eieren av varen må være bosatt eller hjemmehørende i utlandet gjelder ikke dersom det innføres CBAM-varer under prosedyren innenlands bearbeiding av industrivarer.

Når det ved foreslått endring blir tre unntak fra kravet om utenlands eierskap i § 4-7-4 foreslås det at paragrafen deles opp med selvstendige unntak i bokstav a, b og c. Det nye unntaket for CBAM-varer foreslås som bokstav c. Det foreslås også å endre ordlyden fra «kan fravikes» til «gjelder ikke» om unntakene. Endring av ordlyden innebærer ingen materiell endring i de to eksisterende unntakene.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Tall hentet fra deklarasjonssystemet TVINN (Tolletatens elektroniske system for utveksling av deklarasjoner) viser at endringsforslaget antas å ville berøre få aktører. I årene 2023-2025 er det ingen deklarasjoner og ingen aktører som har benyttet seg av prosedyren innenlands bearbeiding av industrivarer for innførsel av varer som blir omfattet av CBAM-regelverket. Prosedyren innenlands bearbeiding av industrivarer som ikke er CBAM-varer, ble benyttet av omtrent 200 aktører og omtrent 700 deklarasjoner årlig.

Endringen som foreslås i vareførselsforskriften § 4-7-4 er til fordel for aktører som innfører CBAM-varer til Norge, ved at det blir like konkurransevilkår i Norge og EU og varene fritas fra den økonomiske CBAM-forpliktelsen.

Det er ikke mulig å anslå kostnadene CBAM-deklaranter ville måtte betale for utslipp fra produksjon av CBAM-varene som innføres under prosedyren innenlands bearbeiding av industrivarer. Dette skyldes både at vi ikke har kjennskap til hvor mange aktører som vil benytte seg av ordningen, og at vi ikke har kjennskap til mengden av CBAM-varer som den enkelte aktør eventuelt vil innføre under denne tollprosedyren.

Det vises også generelt til [høringsnotat om forslag til lov om justering av karbonpris ved import av varer til EØS \(CBAM-lov\)](#)⁶, se særlig punkt 10 om økonomiske og administrative konsekvenser (pkt. 10.2.3 Tolletaten og pkt. 10.3.1 CBAM-deklaranter).

6 Forslag til endring i vareførselsforskriften

I forskrift 27. oktober 2022 nr. 1901 om inn- og utførsel av varer (vareførselsforskriften) gjøres følgende endringer (endringer i kursiv):

I

§ 4-7-4 skal lyde:

Vilkåret om at eieren av varen må være bosatt eller hjemmehørende i utlandet *gjelder ikke dersom:*

- a. varen tilhører norsk skip i utenriks fart,*
- b. varen gjenutføres til bruk i forbindelse med utforskning og utnyttelse av undersjøiske naturforekomster i havområder utenfor tollområdet, eller*
- c. varen omfattes av lov xx.xx.2026 nr. xx om justering av karbonpris ved import av varer til EØS (CBAM-loven).*

II

Endringene trer i kraft xx.xx.2026.

⁶ Klima- og miljødepartementets høringsnotat av 24. oktober 2025 med forslag til lov om justering av karbonpris ved import av varer til EØS (CBAM-loven)